

خطاهای شایع در بخش نتایج یک مقاله Common Mistakes in Results Section of an Article

محسن رضائیان^۱
M. Rezaeian

بخش نتایج یک مقاله فرصتی فراهم می‌آورد که نویسنده یا نویسندگان مقاله، تمامی یافته‌های مطالعه خود را از یافته‌های ساده تا یافته‌های پیچیده، با خوانندگان مقاله در میان بگذارند. در این بخش، نویسندگان سعی می‌نمایند با بهره‌گیری از ابزارهای بصری مناسب نظیر جدول، تصویر و یا نقشه، همراه با توضیحات ضروری که در متن می‌آید، به شکلی قابل فهم، اهداف مطالعه خود را پوشش دهند [۱].

با این وجود، تمامی نویسندگان در نگارش این بخش حیاتی از مقاله خود، از تبحر و مهارت لازم برخوردار نبوده و ممکن است نتوانند نتایج مطالعه را به شکل قابل قبولی به رشته تحریر در آورند. شواهد موجود نشان می‌دهند که معمولاً در نگارش این بخش خطاهایی توسط نویسندگان رخ می‌دهد [۲]. هدف از نگارش این سخن سردبیری، پرداختن به خطاهای متداول در نگارش بخش نتایج مقاله به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- عدم توضیح کامل نتایج: یکی از خطاهای متداولی که در بخش نتایج یک مقاله رخ می‌دهد، آن است که نویسندگان مقاله به تمامی نتایج مطالعه خود اشاره نکرده و یا بخشی از این نتایج را به طور ناقص و غیر قابل فهم ارائه نمایند. برای مثال، آن‌ها ممکن است نتایج مربوط به یکی از اهداف مطالعه خود را از قلم بیان‌دازند و یا از ابزارهای بصری نامناسبی استفاده کنند و یا این که دقت لازم در طراحی ابزار بصری مناسب را نداشته باشند. همچنین جداولی که جمع تعداد و درصد آن‌ها با یکدیگر همخوانی نداشته و معمولاً از مقدار واقعی کمتر هستند، یکی از خطاهای متداول در بخش نتایج مقالات می‌باشد.
- ۲- توضیح زائد یافته‌ها: یکی دیگر از خطاهای شایع در نگارش بخش نتایج مقاله، توضیح زائد و یا بیشتر از حد یافته‌ها می‌باشد. معمولاً در ارتکاب این خطا، نویسندگان سعی می‌کنند برای توضیح نتایج خود از بیش از یک ابزار بصری بهره ببرند. برای مثال، آن‌ها ممکن است هم از جدول و هم از نمودار برای توضیح یک موضوع استفاده کنند. نمونه دیگری از این خطای متداول، وقتی رخ می‌دهد که نویسندگان می‌کوشند تا تمام نتایج نمایش داده شده در یک جدول و یا نمودار را عیناً در متن مقاله تکرار نمایند. از همین رو، اجتناب از توضیح زائد یافته‌ها باید در سرلوحه کار نویسندگان قرار گیرد.

۱- استاد گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

تلفن: ۰۳۹۱-۵۲۳۴۰۰۳، دورنگار: ۰۳۹۱-۵۲۲۵۲۰۹، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

۳- تفسیر یافته‌ها: یکی دیگر از خطاهای متداول آن است که نویسندگان در بخش نتایج خود، علاوه بر ارائه نتایج، به تفسیر آن‌ها نیز مبادرت نمایند. تفسیر یافته‌ها مربوط به بخش‌های بعدی مقاله یعنی بحث و نتیجه‌گیری می‌باشد. بنابراین، هر گونه اقدام در جهت تفسیر یافته‌ها باید به بخش مربوط به خود منتقل گردد.

۴- تأکید بر روی بحث‌های تکنیکی به جای ارائه نتایج: گاهی اوقات ممکن است که نویسندگان به جای ارائه نتایج خود بیشتر بر روی بحث‌های تکنیکی مربوط به آزمون‌های آماری مورد استفاده در مقاله خود تأکید نمایند. از آن جایی که بخش نتایج به چنین بحث‌هایی اختصاص ندارد، توصیه می‌شود که نویسندگان، روش‌های آماری مورد استفاده خود را در بخش مواد و روش‌های مقاله توضیح داده و خوانندگان را به منابع اختصاصی‌تر ارجاع دهند.

۵- ارائه یافته‌های نوین در بخش بحث: یکی دیگر از خطاهای رایج در ارائه نتایج یافته‌های یک مقاله علمی آن است که نویسندگان، تمامی یافته‌های خود را در بخش نتایج ارائه نکرده و قسمتی از آن را به بخش بحث موکول می‌نمایند. در ارتکاب این خطا، نویسندگان ضمن آن که یافته‌های گزارش شده مطالعه خود را به بحث می‌گذارند، در قسمت‌هایی از بحث به ارائه یافته‌های جدیدی از مطالعه خود اشاره می‌کنند که قبلاً در بخش نتایج به آن‌ها اشاره ننموده بودند. از آن جایی که این عمل موجبات سردرگمی خوانندگان یک مقاله را فراهم می‌آورد، توصیه می‌شود که نویسندگان به شدت از چنین رویکردی اجتناب نمایند.

۶- عدم همخوانی بین نتایج ارائه شده در بخش‌های مختلف مقاله: عدم همخوانی بین نتایج ارائه شده در متن مقاله با نتایج ارائه شده در خلاصه مقاله و یا عدم همخوانی بین نتایج ارائه شده در ابزارهای بصری با متن مقاله، یکی دیگر از انواع خطاهای شایعی می‌باشد که در ارائه یافته‌های یک مقاله رخ می‌دهد. به منظور پیشگیری از این خطای متداول، نویسندگان باید با دقت هر چه تمامتر اعداد و ارقام ارائه شده در بخش‌های مختلف مقاله خود را مورد بررسی قرار داده و از همخوانی نتایج در بخش‌های مختلف مقاله اطمینان کافی حاصل نمایند.

References

- [1] Rezaeian M. Step by step article writing for health scientists. Arak: Nevisandeh Publications. 2010; pp: 77-89. [Farsi]
- [2] Johnson C. Submitting manuscripts to biomedical journals: common errors and helpful solution. *J Manipulative Physiological Therapeutics* 2009; 32(1): 1-12.